Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Evaristo Alberdi Oruesagasti

Bergara, Gipuzkoa (1926)

Aurkibidea

Biografia

Osintxuko Orontzola "Ontzola" baserrian jaioa 1926ko urrian, oraindik ere bertan bizi da. Aita Osintxukoa bertakoa zuen eta ama, berriz, Soraluzekoa. Bizi guztian baserrian lan egin du eta, hortaz, baserriko bizimoduarekin zerikusia duten kontu asko ezagutzen ditu. Oso hiztun ona.

Zintak

BER-176

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-14
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane

BER-177

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-14
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar

BER-180

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-27
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

BER-181

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Bergara.
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-27
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar

Pasarteak

1. Jatorria; biografia

- **Erref**: BER-176/001
- **Iraupena**: 0:03:15. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:
1926ko urrian jaiotakoa. Ama plazentziako San Marzialgoa eta aita bertakoa. Baserrian bizi izan diren aurreko belaunaldiak. Maiorazgoaren garrantzia. Besoetakoak.

2. Udazkena, urte-sasoi gogorra

- **Erref**: BER-176/003
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:03:35. **Bukatu**: 00:04:43

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:
Baserriko bizimodua asko aldatu da. Udazkena urte-sasoi gogorra izaten zen: garoa, gaztainak batu; garia erein... Mugarte estuak eta lurreta egin behar. Baserriko tresnak. Lurrarekin lotutako esaldi indartsua.

Transkripzioa
- Urte saso´ honetan gaztaiñak batu, garue ekarri...
- Garixek eraittia... Udazkena lan askokua.
- Sagarra...
- Sagarra [be] bai, baiña garotan, ta gari eraittia. Ta honek nola dien aldapak eta muga-arte estuak, guk atxurrakin sopizartu eitten geiñuzen bedarrak batzuk. Harek batu pilletara ta gero burdiñariakin erein. Goldiakin bota ta lurra bajatzen zan ta...
- Zikiña otarriakin kendu...
- Zikiña otarriakin ein, ta lan asko udazkenian´e. Gero artorako, ba, pagatxia egoten zan, eta haura burdiñariakin ezin urratu ta goldatu. Lurra behera bajatzen zan, ta ez giñuan nahi izaten, baiña... Ta orduan lurretan. Artua eraitteko, ya lurretan negurik gehixena eitten giñuan. Lurrian ez da egongo lur asko nik bizkarrian ibili baekoik.

3. Urria, hilabete sakratua

- **Erref**: BER-176/004
- **Iraupena**: 0:04:17. **Hasi**: 00:04:43. **Bukatu**: 00:09:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Domu Santu edo Santu Guztien Eguna
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Urria eta azaroa hilabete sakratuak. Domu Santua. Mezak. Argizaiola. Iluntzean, arto-zuriketa eta arrosarioa. Arimen eguneko meza. Arimen afaria. Meza nagusia.

Transkripzioa
- Urrixa, hille hau, hille sagraua edo zan, ez?
- Bai.
- Beti edo Domu Santuko domekia ta errosarixuak eta...
- Bai, errosarixuek eta... Buf!
- Elizara´re jun biher izeten zan orduan.
- Ta hau barrixo [...]
- Animen mezak eta orduan ez dia izaten?
- Domu Santu egunian tia batek laguntzen zoskun hamen amaik ez zaolako. Nik dana ezin ein. Eta Osintxun elizan egoten zan manto beltz bat.

Urte haretan hildakuentzako behintzat [mantuan] egon bihar izaten zan. Bere sillan, tapa-tapa einda jantzitta, mantilla ta danekin. Goizian hamarretako mezie izeten zan, meza nausixe, kandelak-eta ipinitte. Argizaixe´re, [argizola] --hor tablie ikusitta egongo zera zu oin, beste gaztiek ez dakixe, baiña-- ta han lotute ipinitte. Eta haura. Gero haura hamaikak aldien gastako zan zea, goizeko meza haure eta etxea gero. Ta, ba, atsaldien hiru t´erditan edo eliz-funziñua. Ta atzea hara, eliza´, Argizai harek, argizola harek eta kandelak, beste bi kandela, zeretan ipinitte...
- Kandelerotan.
- Kandelerotan. Eta han atsaldian apaizak eitten zun funtziñua eittia. Eta gero handik etorri illuntzixen eta arto-zuritzie, errosarixue, ta etxien. Ta, gaiñera, errosarixue, ba, zaharrenak edo askotan errezau ber, baiñe zaharrik ez bazeon, ba, etxe honetan...
- Hau ibiltzen zan.
- ... bestiek errezau ber, baiñe famelixa danandako. Altu-altutik.
- Gu gaztiok, berriz, errosarixua ganau...
- Arta-zuritziek eta ganauen gobernuak eta ein, hurrengo goizien esniekin Osintxura.
- Kalera fan bihar. Emakumian lana ez zan edarra orduan!
- Eta, gero, esniek eramanez, beatzitan animen mezia. Aurretiken ez dakit Osintxun egoten zan, Osintxu ez da halako eliz-leku haundixe izen ta...
- Lehen bai, oin gitxitxu...
- Lehen-lehen bai, baiñe... Eta beatzitan meza nausire esniekin ta gauzekin. Eta orduentxe akabatzen zan Domu Santutako zera. Gero, handiken hamabost egunera edo hogeta bire edo noiz izeten zan? Berriz animen onrak edo ziela, ta beste holako zeoze, baiñe orduen gizonezkuek azak eta ze jaten ziñuzten? Guretik ez da asko izen han, baiñe tabernan...
- Hori animen apaixa...
- Apaixe edo...
- Bai, azie izeten zan...
- Azie ta ez dakit zertzuk jaten zien.
- Bijilixie...
- Baiña animen hor. Baiñe errosarixue-ta errezau ber... Onbre! Eta oktubre-nobienbre hauek...
- Egunero-egunero...
- Gure amandria errezatzen. Gu haura... [umiekin geldittu giñen], ta hamabost bat misterixo errezatzen [ixkun]. Luzie! Ez zan bela akabatzen! Ta beste erremedixoik ez zeuen... segi ein bihar orduan.
- Eta umetan aspertu eingo ziñazien, ez?
- Halaxe zala ta kitto!
- Errezatzen [...], baiña...
- Aspertu, baiña...
- Baten baten ihes eitterik edo eukitzen zenduen?
- Bai. Mezetara´re bialtzen giñuzen... Goizian seiretan egoten zan bat Osintxun. Ta bidia, badakizu, txarra: ganauek, burdixa, bide estue zan. Esnetan´e hala ibiltzen zian. Ta lastua hartu ta goizian mezetara. Gero hamarretan egoten zan bestia meza nausixa, ta gero batzuk hara juteko, goizien izeten zienak etorri bihar izeten eben etxera. Orduan etxia zainttu edo ez daki nik ze... Oin bakarrik lagata ibiltzen gara, baiña orduan behintzet ez zan... Gero umen bat edo beti. Zaharren bat edo umen bat beti egongo zan.
- Eta meza nausira...
- Aitte edo helduauek. Gu, gaztiok, gero etorri ta ganajatekuak eitten jai goizia izan arren. Gero illuntzien eitten bagiñuan...

- [...] aste egunien be [halatsu] eitten zan ta... [...] eitten zanien, ba, jai haure, baiñe ein barik ez, e!

4. Emakumearen lana baserrian; gerraosteko zailtasunak

- **Erref**: BER-176/005
- **Iraupena**: 0:03:51. **Hasi**: 00:09:00. **Bukatu**: 00:12:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Emakumearen lana. Etxeko lanak; lixiba. Maria jatorriz Azkoitikoa. Ehunezko arropak. Gerraostean xaboirik ez zegoen eta Mariak gogoan du beraiek etxean egiten zutela. 1951-52 inguruan amaitu zen errazionamendu garaia.

Transkripzioa
- Ta andrakumiek aste guztixen, ba, ahal dan moduen ein, ahal dan moduen ein aste guztixen ohiek eta lanak eta paso. Nola ein ber zan ordun fregaketan ta eskillara edo garbitasuna edo sukaldia edo kuartuak edo, ba, jaixen emakumiek haure, preparatzeko aste guztirako. Ta gero astien lixibia ´re bai. Erropak ohekuek-eta, lixibia hari esaten zitzakon, oheko erropa haundi ta harek. Ta harek sutako hauts batekin ta barrika baten ipiñi...
- Zuk hori einda dakazu edo amari-eta be ikusitta?
- Hamen ez; han bai.
- Zu, basarrixa... nun jaixotakua zara?
- Azkoitti partea, Hutserri. Mendi honez, [esan notsun]...
- Bai, bestekaldera.
- Azkoitti aldera. Elusu gaiñetik Azkoitti aldera.
- Mendi baten, baiñe alde hontatik hamen beheratxuauen ta alde haretatikan goratxuauen.
- Eta bertan ezautu zenduan lixibia-eta eitten...?
- Bai. Eitten ezautu? Amari ta. Gero, gaiñera, erropa harek, han ataratzen zien ehunezko-edo, bueno, izera gogorrauek eta... Oin, badakizu...
- Ehunezkuek-eta orduen.
- Ehunezkuek eta ehunezkue ez zana ere berrittan-ta gogorraue egoten zan. Ta gero harek jo ber zian...
- Harrixa. Harrixa ipiñi hola aldapan, ur-albergia ta "plasta-plasta"!
- Alberkan, aldamenian ikusiko ziñuan, ba, iñoiz... Han, poliki-poliki juaz, poliki-poliki bustixez, poliki-poliki bustixez jo ber izeten zien. Ta haure eitten zan hamabostien behin edo... Ba, hola, ohiek aldatzen zienien. Eta bestie zortzixan behin erropak aldauez. Bixen bittartien siketu ta jantzi. Lokatzau ta edozer gauza eitten ziñuan! Baiñe danak eskun garbiu ber ziiñuzan. Jaboie ez zan sasoien, jaboie etxian eitten giñuan. Jaboie ez zan sasoie zan gerra-ondue.
- Gerra-onduan [... itxi]. Orduen dana gastauta egon zan jenero dana ta!
- Ez zeon edo ez zan... Guk etxian eitten giñuan. Resinakin... Erretzeko-ta ´re [baporia], irakin eitten zaban. Zela zan be... Sebue, hau, ganaue hiltzen zaneko...
- Sebuakin.
- ... sebua botatzen zako; kautika, kautika edo ez dakit ze... Ta [erretzen] eta galdara haundi baten beheko sutan eitten zan.

- Danori nahastau ta...
- Bai, ta ein jaboia.
- Morokilla eitten zan moduan izengo zan, erain ein biheko [otsen].
- Bai. Han ez dakit zenbat denboran edo ze egoten giñen edo... Ama-ta izeten zien, gu gaztiauek giñen ta. Gero moldeik be ez zeon. Gaur [...] moldie, badauzkotzu edozer gauza... Bueno, bero-beruek eta harek igual hondatu eingo littuzke plastikuak, baiña bueno. Gaur badare, baiña orduen ez zakazun. Orduen galdara erredonduen etaratzen ziñuan haure.
- Gero zatixek ein.
- Gero zatixek ein jabo´ haixekin ta gero holako tako...
- Uste dot zu hona etorri ezkero´re [...] ekarri amak-eta uste dot eindda [daola]. Holako zatixek zien.
- Ni hona etorri [orduko]...
- Ta ordurako, ordurako iguel egongo zan ugelduta, e! Baiñe...
- ... cincuenta, cincuenta y unuen laga zitzekon olixuen-ta razionamentuei. Ni dosien ezkondu ta unuen edo cincuentan edo horretxetantxe akabau zan razionamentue. Ta aurretikan gauza batzuk gehittu edo librau edo ein arren, aurretiken razionamentuen dana. Ta gero, kuadrilla txikixa daon lekuan ematen ez zebelako; kuadrilla haundixa daon lekuen gehixao ber zalako... Beti iguel, beti [pasa].
- Orduan jaboia zeuek eitten zenduen etxian...
- Bai, bai, bai, bai, geuk eitten giñuan.

5. Lixiba nola egiten zuten

- **Erref**: BER-176/006
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:12:51. **Bukatu**: 00:14:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Lixiba nola egiten zuten.

6. Garbitasuna

- **Erref**: BER-176/007
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:14:50. **Bukatu**: 00:17:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Natura » Meteorologia
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Garbitasuna. Benda-belarrarekin egindako erratzarekin etxea garbitzen zuten; arkakusoak uxatzeko ona ei zen. Igandetan, etxe-garbitzea izaten zen. Emakumeak egun horretan ez ziren ganajatekoa egitera joaten. Emakumeen lana zein izaten zen.

7. Emakumearen bizimodua baserrian

- **Erref**: BER-176/008
- **Iraupena**: 0:06:55. **Hasi**: 00:17:45. **Bukatu**: 00:24:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Gizonezkoen eta emakumeen arteko lan-banaketa. Ontsola baserrian emakume asko egon ziren eta lan asko egin zuten. Emakumearen bizimodua baserrian oso gogorra.

8. Labrantzarako lur gaiztoak

- **Erref**: BER-176/009
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:24:40. **Bukatu**: 00:26:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:
Idiak lan gogorrak egiteko erabiltzen ziren. Ontzola (Orontzola) baserria ez zen labrantzarako egokia; gerora makinak ere ezin sartu eta pinu sartzea etorri zen.

9. Baserriko ekonomia

- **Erref**: BER-176/010
- **Iraupena**: 0:09:00. **Hasi**: 00:26:48. **Bukatu**: 00:35:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:
Baserriko bizimodua. Baserrien berriztea noiz eta nola izan den posible. Lehenago anai-arreben, auzokoen arteko laguntasuna egoten zen. Baserritik kanpo lan egiten ez bazen, egoera beti larriagoa. Bizitzarekiko ikuspegia. Baserriko ekonomia.

10. Baserriko ekonomia

- **Erref**: BER-176/011
- **Iraupena**: 0:04:52. **Hasi**: 00:35:48. **Bukatu**: 00:40:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Baserriko ekonomia. Bizimoduaren gorabeherak. Belaunaldien arteko harremana.

11. Baserriko ekonomia

- **Erref**: BER-176/012
- **Iraupena**: 0:06:52. **Hasi**: 00:40:40. **Bukatu**: 00:47:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Baserriko ekonomia. Bizimoduaren gorabeherak. Eibarrera saltzera.

12. Bizimoduaren aldaketa

- **Erref**: BER-176/013
- **Iraupena**: 0:04:08. **Hasi**: 00:47:32. **Bukatu**: 00:51:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Gaztagintza. Baserriko ekonomia. Bizimoduaren aldaketa. Eibarrera saltzera.

13. Bildotsak saltzera inguruko herrietara

- **Erref**: BER-176/015
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:53:37. **Bukatu**: 00:56:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Bildotsak Eibarrera, Plazentziara eramaten zituzten.

14. Berrikuntzak baserrian

- **Erref**: BER-176/016
- **Iraupena**: 0:03:03. **Hasi**: 00:56:02. **Bukatu**: 00:59:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Berrikuntzak baserrian: butanoa sartu zenekoa. Ekonomika. Emakumearen lana. Lehengo emakumearen eta gaurkoaren lana, izaera. Argi elektrikoa.

15. Berrikuntzak baserrian

- **Erref**: BER-176/018
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:59:45. **Bukatu**: 01:02:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Argindarra eta ura betidanik ezagutu dute etxean. Komuna.

16. Baserrian ur-korronterik ez

- **Erref**: BER-177/002
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:00:15. **Bukatu**: 00:02:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Ur-korronterik ez baserrian. Kanpoan zegoen aska batean iturri bat zegoen eta bertatik hartzen zuten sukalderako ura. Abereentzako ura nondik hartzen zuten. Zailtasunak.

17. Hilabete oso batean, elurra kendu gabe egon zenekoa

- **Erref**: BER-177/003
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:02:10. **Bukatu**: 00:04:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Izozteetan, hodiak ez apurtzeko zer egiten zuten. Izozte handia egin zuenekoa. Hilabete osoan elurra kendu gabe. Pinu-sartzeko garaia.

18. Izozte handia gertatu zeneko ipuinak

- **Erref**: BER-177/004
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:04:50. **Bukatu**: 00:07:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Natura » Meteorologia
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Izozte handia izan zeneko kontua. Haur jaio berria etxean; egoera gogorra. Ohea berotzeko zer erabiltzen zuten. Orduko pasadizoak.

19. Elur-klaseak; bide-zuloak

- **Erref**: BER-177/005
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:07:45. **Bukatu**: 00:10:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Elur-klaseak. Sarritan bideak haizearekin berdinduta gelditzen ziren; lehenagoko gertakari bat. Isumendi. Bide-zuloak. "Edur-batuak".

20. Elurte handiek eragindako eragozpenak

- **Erref**: BER-177/006
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:10:55. **Bukatu**: 00:14:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Izotz urtean, Agarre baserrikoeri gertatutakoa. Elur asko etxe inguruan; arazoak. "Lurmen". Elizarako bidean, gorputza erdi izoztuta.

21. Eguraldi txarrarekin baserriko bizimodua gogorragoa egiten da

- **Erref**: BER-177/007
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:14:05. **Bukatu**: 00:15:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Eguraldi txarrarekin ibilera txar asko izaten ziren baserrietan. Ingurua; toponimia. Sarritan idiekin joan behar izaten ziren esnetan. Astoak ez dira egokiak elur artean ibiltzeko.

22. Elur handia egiten zuenean, idiekin esne-saltzen

- **Erref**: BER-177/009
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:17:45. **Bukatu**: 00:18:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Anaia idiekin joan behar izan zen esnetara; dena zurituta zegoen eta astoarekin joan ezin.

23. Urte osoan zehar esnea bezeroei eraman behar

- **Erref**: BER-177/010
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 00:18:30. **Bukatu**: 00:22:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Negu gogorra gertatu arren, derrigorrezkoa esnea bezeroei eramatea. Umeentzat esnea. Behin gertatutakoa bezero batekin. Umeentzat esnerik ez; garai aldaketak.

24. Gerraostean gizartean gertatutako aldaketak

- **Erref**: BER-177/011
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:22:05. **Bukatu**: 00:25:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Aldaketa izugarria gizarteak. Bizimoduaren ikuspegia. Garia ereiteari noiz eta nola utzi zitzaion. Errazionamentua. Garia, abereak entregatu behar.

25. Baserriaren etorkizuna; egungo egoera

- **Erref**: BER-177/014
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:31:40. **Bukatu**: 00:32:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Baserriaren etorkizuna; egoera.

26. Baserrietako egitura ekonomikoaren aldaketa

- **Erref**: BER-177/015
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:32:40. **Bukatu**: 00:35:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Pinua noiz hasi zen landatzen inguruan. Egoera ekonomikoa. Baserrietako egitura ekonomikoaren aldaketa. Morroi eta neskameak. Gerraostea; gose garaia. Ondorengo boom industriala.

27. Gose garaian herritik baserrietara jende asko joaten zen

- **Erref**: BER-177/016
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:35:10. **Bukatu**: 00:36:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Neskameak baserrietakoak izaten ziren. Baserrira gose garaian ere jende asko joan zitzaien denboraldi baterako.

28. Baserritik lantegira

- **Erref**: BER-177/017
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:36:55. **Bukatu**: 00:39:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:
Morroien lana; lan-baldintzak. Jendea lantegietara joaten hasi zenekoa. Baserriko lanak. Baserriaren egoera; etorkizuna.

29. Industriaren gorakadarekin batera, baserrien hustuketa areagotu zen

- **Erref**: BER-177/018
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:39:10. **Bukatu**: 00:41:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Industriaren gorakadarekin batera, baserriak husten hasi ziren. Baserrietara neskak ezkontzerik nahi ez; bizimodu oso gogorra. Emakumearen bizimodua, egoera. Senarrarekin ezkondu beharrean, familia osoarekin ezkontzen zen.

30. Baserriko bizimodua eta kalekoa

- **Erref**: BER-177/020
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:43:30. **Bukatu**: 00:44:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:
Baserriko bizimodua; kaleko bizimodua.

31. Testamendu zaharreko bertso zaharrak

- **Erref**: BER-177/023
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:53:35. **Bukatu**: 00:56:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Abere-zaintzen. Bertsotan. Testamendu zaharreko bertso zaharrak.

32. Aurreko belaunaldikoek eskola gutxi; erdara soldadutzan ikasitakoa

- **Erref**: BER-177/024
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:56:05. **Bukatu**: 00:58:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:
Baserrietako nagusienek eskola gutxi zuten. Erdara soldadutzan ikasitakoa. Beraiek ere eskola gutxi.

33. Amandreak eliza-liburua irakurtzen zuen

- **Erref**: BER-177/025
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:58:20. **Bukatu**: 00:59:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:
Amandreak elizako liburua irakurtzen zuen.

34. Arrosarioa errezatu arto-zuritzen zeuden bitartean

- **Erref**: BER-177/026
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:59:30. **Bukatu**: 01:00:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Amandrearekin arrosarioa errezatzen zuen arto-zuritzen zeuden bitartean.

35. Amandrea nolakoa zen

- **Erref**: BER-177/027
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 01:00:15. **Bukatu**: 01:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Amandrearen inguruko kontuak. Esaera zaharra.

36. Jaiotza ospatzeko gonbidautza handia

- **Erref**: BER-180/001
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak

Laburpena:
Jaiotzak ospatzeko jende asko gonbidatzen zen. "Martopilak".

37. Emakumearen bizimodua baserrian

- **Erref**: BER-180/002
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 0:01:05. **Bukatu**: 00:02:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Baserri askotan ur korronterik ez zegoen eta iturritik ekarri behar izaten zen ura. Emakumeen lana baserrian zein izaten zen. Gizonezkoek ez zuten askorik laguntzen umeekin.

Transkripzioa
-Ura leku askotan ez zaukazun etxian, ekarri in bihar ziñuan. Guk hor kanpotik hona ekartia bezela nere jaixotetxian zati baten egon zan; gero ez. Nik hala ezautu nun. Ta haura haraiño ur haura ekarri zeben, bestela beste erreka batetik hartu bihako zeben, baiña noizbaitten. Haura hara ekarri emen zeben, ta harek agure zahar harek esaten emen zuen andrak alpertu eitten ziela ta barrura edo hara ezetz.
-Haren andren zera, e!
-Dana holakotxia zan eta. Geu be terkotu eitten gara edade batea ezkero. Geuk ataatako haura hauxe da ona.
-Lehengo basarrixa andrentzat txarra izen be zan, e. Bueno, oingua be bai, baiña oin diperentia da, baiña lehenguan aldian oin ona, e.
-Gizonezkuak laguntzen zetsen andreri?
-Andrak etxeko lanak danak in bihar izeten zittuen, ta erak kanpuan lagundu biher.
-Umiekin eta egoten zien gizonezkuak?
-Ez! Aittitte ta amama gauza ez zienak. Umezaintzia harei.
-Harei umiak hola pixkat zaintzia izaten zan, baiña...
-Umien aitta?
-Ez-ez-ez! Umiak ekarri bakarrik!
-Bai , ta lana zeiñek?

38. Belar-ondoa, garo-batzea eta gari-lanak

- **Erref**: BER-180/003
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:02:20. **Bukatu**: 00:04:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
Baserriko lanak. Belarra ebakitzea; garo-batzea; garia. Gariaren inguruko lanak. Azaoak. Azaoekin meta egiten zen. Gari-jotzea. Gari-garbitzea.

39. Gari-zorroak errotara ; irina galbahetik pasatu behar

- **Erref**: BER-180/004
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:04:10. **Bukatu**: 00:06:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:
Errotara gari zorroak eramaten zituzten. Irina galbahetik pasatu behar zen: "zahixa". Zahia abereentzat izaten zen.

40. Gariaren inguruko lanak; laguntzera joaten zirenei afaria ematen zitzaien

- **Erref**: BER-180/005
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:06:10. **Bukatu**: 00:08:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Gariak lan ugari izaten zuen. Auzolana. Afaria ematen zitzaien laguntzera joandako guztiei. Arratsalde erdian merienda ere jaten zuten. Ilundu artean lana.

41. Gari-jotzeari buruzko azalpenak: lan-banaketa; gaueko giroa

- **Erref**: BER-180/006
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:08:50. **Bukatu**: 00:10:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak

Laburpena:
Gari-jotzean hauts handia ateratzen zen. Ura berotu eta nola garbitzen ziren. Gauean bertsotan ere egiten zuten. Lan-banaketa nolakoa izaten zen; guztientzat egoten zen lana.

42. Garia noiz ereiten zen; hurrengo hilabeteotako lanak

- **Erref**: BER-180/007
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:10:50. **Bukatu**: 00:14:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Euskara » Lexikoa
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Garia noiz ereiten zen, nola. Lurra goldatu lehenengo eta ondoren garia erein. Artoa jaso eta soro hartan ereiten zen garia. Harri berdearekin erretzen ziren gari-aleak. Garia azaroan erein eta martxo inguruan gari jorra izaten zen. Esku-etena.

43. Garia bedeinkatzera abadea eta hiru meza-mutil joaten ziren

- **Erref**: BER-180/008
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:14:10. **Bukatu**: 00:16:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:
Maiatzean apaiza joaten zen garia bedeinkatzera. Hilabete horretan ateratzen zitzaion burua gariari. Horri buruzko esaera zaharra. Apaizarekin batera hiru meza-mutil joaten ziren arrautza eta gazta batzera. Gariaren beherakadarekin batera amaitu zen bedeinkazioaren kontua.

44. Garia ereiteari noiz utzi zitzaion

- **Erref**: BER-180/009
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:16:30. **Bukatu**: 00:17:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Gariaren beherakada. Bizimodu aldaketa baserrietan. Kalera, lantegietara lanera. Beraiek abere gehiago hartu zituzten; pinu-sartzea ere egon zen.

45. Garoa batzera nora joaten ziren

- **Erref**: BER-180/010
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:17:30. **Bukatu**: 00:18:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Garotara ia Pol-Poleraino joaten ziren. Garoa ere metatu egiten zen.

46. Gari-ebatea nola egiten zen; lanaren inguruko azalpenak

- **Erref**: BER-180/011
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:18:30. **Bukatu**: 00:21:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Garia ebagi ondoren eta jo aurretik, metatu egiten zen. Gariaren lanak. Garia igitaiarekin ebaten zen. Azaoak egin eta emakumeak lotu egiten zituzten. Ondoren azaoak metatu egiten ziren.

47. Antzina garia "txanketian" jotzen zen

- **Erref**: BER-180/012
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:21:50. **Bukatu**: 00:23:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Garia "txanketian" nola jotzen zen.

48. Gari-jotzea eta gari-garbitzearen inguruko lanak

- **Erref**: BER-180/013
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:23:30. **Bukatu**: 00:26:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:
Gari-jotzea nolakoa zen. Katean egin beharreko lana. Gazteentzat ere lana egoten zen. Gariaren zati desberdinak; guztia aprobetxatzen zen. Gari-garbitzeko makina. Ondoren, gari aleak kutxetan gordetzen zituzten.

49. Garia errotara zorroetan; labeko sua

- **Erref**: BER-180/014
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:26:50. **Bukatu**: 00:27:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:
Labeko sua astero egiten zen. Ogia egiteko, garia zorroetan eramaten zuten errotara. Negu garaian, artoa ere eramaten zen artairina egiteko. Morokila; taloa eta esnea.

50. Osintxun garai batean egon ziren errotak

- **Erref**: BER-180/015
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:27:30. **Bukatu**: 00:29:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Auzoan izan zituzten errotak. Garai batean hiru errota egon ziren inguruan. Gerra ostean itxi egin zituzten eta Aizpurutxo ondoan zegoen errota batera eraman behar izaten zituzten zorroak. Etxeberriko errota.

51. Gari-zorroak errotara; errotariaren jornala

- **Erref**: BER-180/016
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:29:40. **Bukatu**: 00:32:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Auzoko errotak: Atxuriondo; Bilotegi bolua eta okindegia. Zorroak eraman eta errotariak bere jornala bertatik kentzen zuen, "lakia". Estraperlo garaian "lakia" zenbatekoa izaten zen.

52. Errotarien inguruko kontuak

- **Erref**: BER-180/017
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:32:15. **Bukatu**: 00:32:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:
Errotarien inguruko kontuak. Tranpak.

53. Errotari batzuk irina baserrietara eramaten zuten bueltan

- **Erref**: BER-180/018
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:32:50. **Bukatu**: 00:33:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Garai batean errotariek eramaten zuten irina baserrietara.

54. Errotariaren lana

- **Erref**: BER-180/019
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:33:50. **Bukatu**: 00:34:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:
Gari-zorroak errotariak pisatzen zituen.

55. Errotak itxi egin zituzten gerra ondorengo urteetan; Bergarako irin fabrika

- **Erref**: BER-180/020
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:34:40. **Bukatu**: 00:37:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Gerra ostean inguruko errotak itxi zituztenean, garia Bergarako irin fabrikara eraman behar izaten zuten. Gurdiarekin joaten ziren, idiekin. Handik urte batzuetara, irin fabrika ere itxi zen.

56. Auzoko errotak prezintatuta eta gauez Aizpurutxora joan behar

- **Erref**: BER-180/021
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:37:45. **Bukatu**: 00:40:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gerra garaian errotak prezintatu egin zituzten. Aizpurutxoko errotara joan behar izaten ziren gauean; goizaldean etxera itzuli eta baserriko lanekin jarraitu behar.

57. Gabonetan errondak egiten ziren

- **Erref**: BER-180/022
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:40:05. **Bukatu**: 00:41:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:
Errondak Gabonetan izaten ziren. Elosuko bentara joaten ziren. Neskak ez ziren gauez ibiltzen kalean. Nesken errondak, arto-zuritzen baserriren batean.

58. Erromeria eta neska-laguntzea: debekuak; bekatuak...

- **Erref**: BER-180/023
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:41:15. **Bukatu**: 00:43:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromeria amaitu ondoren neska-laguntzea nolakoa izaten zen. Laztanik ere ez. Guztia bekatua zen; konfesatzean dena kontatu behar izaten zen. Dantza lotua eginez gero, neskak kongregaziotik botatzen zituzten.

59. Konfesatzera baraurik joan behar zen

- **Erref**: BER-180/024
- **Iraupena**: 0:04:50. **Hasi**: 00:43:30. **Bukatu**: 00:48:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:
Konfesatzera baraurik joan behar zen. Mariaren auzoko kontuak: Jaunartzea; Dotrina. Baserriko, kaleko umeak.

60. Dotrina ondo jakiten ez bazen, abadeak umeari "kalabaza" ematen zion

- **Erref**: BER-180/025
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:48:20. **Bukatu**: 00:49:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Osintxuko baserri bateko semeari dotrina ez jakitearren apaizak "kalabaza" eman eta lagunen aurrean barregarri gera arazi zuen. Gerora amak Arantzazura eraman zituen seme-alabak Jaunartzea egitea.

61. Dotrinaren inguruko kontuak

- **Erref**: BER-180/026
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:49:05. **Bukatu**: 00:50:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Umea "kalabazero" izatea, gurasoentzat gauza lotsagarria zen. Erromerian ere ematen ziren "kalabazak". Dotrina desberdinak. Dotrina euskaraz, erdaraz.

62. Amonak klaseak ematen zituen baserrian bertan

- **Erref**: BER-180/027
- **Iraupena**: 0:03:30. **Hasi**: 00:50:40. **Bukatu**: 00:54:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Mariaren amonak klaseak ematen zituen baserrian. Inguruko baserrietatik umeak joaten ziren beraienera eskolara. Amona, Frantziara neskame joandakoa. Garaiko orrazkera; moda. Gerora titulodun irakasleak etorri ziren.

63. Auzoko umeak amonaren eskolara joaten ziren

- **Erref**: BER-180/028
- **Iraupena**: 0:00:25. **Hasi**: 00:54:10. **Bukatu**: 00:54:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Auzoan bidea egin zutenean Mariaren anaiak txofer lana egiten zuen; Inguruko umeak eskolara eramaten zituen.

64. Gerra ostean beste maistra bat auzoan

- **Erref**: BER-180/029
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:54:35. **Bukatu**: 00:55:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Gerra ostean aldameneko baserrian ere maistra bat egon zen.

65. Dotrina ongi ikastearen garrantzia; gauetan arrosarioa errezatzeko ohitura

- **Erref**: BER-180/031
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:59:40. **Bukatu**: 01:01:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Dotrina ikastea oso garrantzitsua zen. Garai batean arrosarioa errezatzen zen iluntzean.

66. Baserriko lanak: gaztaina-batzea

- **Erref**: BER-180/032
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 01:01:00. **Bukatu**: 01:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Baserriko lanak. Gaztaina batzea.

67. Gaztaina klaseak; gaztainondoak txertatutakoak izaten ziren

- **Erref**: BER-181/001
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:55

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Gaztainak. Egosteko, azala kentzen zitzaien. Txertatutako gaztainak izaten ziren. Gaztaina klaseak. Guztiz ihartu ziren. Adarrak jo; zertarako, nola.

68. Ingurua -basoak, zelaiak- asko aldatu da; baserriaren etorkizuna

- **Erref**: BER-181/002
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 00:01:55. **Bukatu**: 00:05:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Ingurua asko aldatu da; basoak, zelaiak. Baserriaren etorkizuna. Lurrak ez du erantzuten.

69. Baserritik bizimodua aurrera ateratzea oso zaila

- **Erref**: BER-181/003
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:05:30. **Bukatu**: 00:07:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
30 urtean prezio berean dago baserriko txahala. Baserritik bizimodua ateratzea ezinezkoa.

70. Intxaurrak, gaztainak... ganbarangordetzen zituzten

- **Erref**: BER-181/004
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:07:25. **Bukatu**: 00:08:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Ganbaran gordetzen zituzten intxaurrak, gaztainak... Toki freskoa behar izaten dute.

71. Udazkenean baserrian egoten ziren lanak

- **Erref**: BER-181/005
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:08:30. **Bukatu**: 00:10:45

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Udazkenean intxaurra, gaztaina, sagarra, artoa, babak, batzen zituzten. Babak dituen lanak. Artoarekin kopeta egiten du. Jeneroa ganbaretan gordetzen zen, negurako prest egoteko. Eguraldiaren eragina.

72. Abereen inguruko azalpenak

- **Erref**: BER-181/006
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:10:45. **Bukatu**: 00:12:55

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ganadutegia. Abereek duten lana; txahalak. Astoekin egiten ziren lanak: esneta; teila jasotzea... Esnea herrira eramateak zituen lanak.

73. Baserriaren izatea; lana erruki gabe

- **Erref**: BER-181/007
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:12:55. **Bukatu**: 00:15:55

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Baserriaren izatea; lana erruki gabe. Egun emakumeek ez dute nahi baserrira bizi izatera joatea. Familia handiak nagusi ziren baserrietan. Morroi, neskame joaten ziren umetan.

74. Baserriko bizimoduan aldaketa handia gazteak lantegietan sartu zirenean

- **Erref**: BER-181/008
- **Iraupena**: 0:03:25. **Hasi**: 00:15:55. **Bukatu**: 00:19:20

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Lantegietan lana ugaritu zenean, baserrietako gazteak bertara hasi ziren joaten. Goi mailako heziketa orokortu egin zen gizartean. Aldaketa handia gizartean.

75. Emakumearen egoera baserrian

- **Erref**: BER-181/009
- **Iraupena**: 0:03:55. **Hasi**: 00:19:20. **Bukatu**: 00:23:15

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Emakumearen egoera. Gazte ezkondu eta umeak edukitzen hasi. 30 urterako ezkontzen ez zena, neskazahar. Neskazaharren bizimodua; gizartean tokirik ez. Ezkondutako emakumearen bizimodua eta egoera baserrian; bertako familia onartu beharra.

76. Baserriko bizimodua; umeak morroi edo kriada

- **Erref**: BER-181/010
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:23:15. **Bukatu**: 00:25:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Ume txikiak morroi edo neskame joaten zirenean, gurasoen sentimenduak zeintzuk izaten ziren.

77. Gerra osteko egoera kalean

- **Erref**: BER-181/011
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:25:25. **Bukatu**: 00:27:30

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gerra ostean, kaleko jendea baserrietara joaten zen zerbait jango bazuen.

78. Erromeria kontuak; soinujoleak, jazzbana...

- **Erref**: BER-181/012
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:27:30. **Bukatu**: 00:30:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Ume-umetatik lanean hasi bai, baina erromerietara joateko astia ere izaten zuten. Asentzio, Irukurutzeta, Elosun... erromeria ezagunak. Bergarako Pazkoak. Elosuko erromerian, soinujoleak eta jazzbana. Aizpurutxo.

79. Erromeria kontuak: soinujole ezagunak; inguruko jai ospetsuak

- **Erref**: BER-181/013
- **Iraupena**: 0:03:40. **Hasi**: 00:30:00. **Bukatu**: 00:33:40

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Soinujole bakoitzak bere plaza izaten zuen. Korroak. Gelatxo; soinujole ezagunak. Bergarako Pazkoak, jai ezagunak. Espoloian musika egoten zen. Beraien gazte denbora motza izan zen.

80. Erromeriara joateko zer janzten zuten

- **Erref**: BER-181/014
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:33:40. **Bukatu**: 00:36:35

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromeriara nola joaten ziren jantzita. Fraka "mil-rayas"a. Plantxak nolakoak izaten ziren. Behin ezkonduz gero, kalera irteteko aukerarik ez.

81. Baserriko bizimoduaren inguruko aipamenak

- **Erref**: BER-181/015
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:36:35. **Bukatu**: 00:39:10

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Plantxak nolakoak izaten ziren. Txokolatea egiteko molinilloa. Kanpokoren bat baserrira joaten zenean bisitara, jateko zer ematen zitzaion.

82. Baserriko lanak: lurreta

- **Erref**: BER-181/016
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:39:10. **Bukatu**: 00:41:15

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
Lurreta udaberrian egiten zuten. Mugarte txikiak, etxekoek egiten zituzten. Sail handiak, auzolanean egiten ziren; txandaka auzoko baserrietan.

83. Baserriko lanak: simaurretan egitea

- **Erref**: BER-181/017
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:41:15. **Bukatu**: 00:42:40

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Simaurretan ere auzolanean egiten zen. Otar handia bete eta simaurra zabaltzen zuten soroan. Simaurra eragitea, ilbeheran egin beharreko lana.

84. Txerri edo txahal hiltzea; ilargiaren eragina

- **Erref**: BER-181/018
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:42:40. **Bukatu**: 00:46:00

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Txerria eta txahala hiltzeko garaian ere ilargiari begiratzen diote. Sutarako egurra, ilbeheran botatako egurra. Materialerako egurra, ilbarrian bota behar izaten zen. Pagoa, urritza, lizarra.

85. Txerri hiltzea nola izaten zen

- **Erref**: BER-181/019
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:46:00. **Bukatu**: 00:48:50

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Txerri-hiltzearen inguruko kontuak.

86. Txerri hiltzea: lan-banaketa; txorizo, odolosteak nola egiten zituzten...

- **Erref**: BER-181/020
- **Iraupena**: 0:04:25. **Hasi**: 00:48:50. **Bukatu**: 00:53:15

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Txerriarekin egiten zituztenak: odolosteak; txerri-manteka; txorizoak... Erremedioak egiteko txerri-manteka, oilo-gantza... erabiltzen ziren. Odolosteak nola egiten zituzten. Lan-banaketa. Txorizoak oliotan kontserbatzen zituzten. Gatza nola ematen zitzaion.

87. Bildots-garaia

- **Erref**: BER-181/022
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:54:20. **Bukatu**: 00:58:20

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bildots-garaia. Intseminazio artifiziala. Lehenago auzoan puestako ar bat egoten zen. Ermandadea.

88. Ikazkintza: egur egokia; ikatza nora saltzen zen

- **Erref**: BER-181/023
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:58:20. **Bukatu**: 01:01:40

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Ikazkinak sarritan ikusi ditu lanean. Etxean behin egin zuten ikatza; nora saltzen zuten. Elosun baserri guztietan egiten zen ikatza. Pago egurrarekin egindako ikatza; gaztaina-egurrarekin egindakoa. "Ikaztoixa".

89. Inguruan karobirik ez dute ezagutu

- **Erref**: BER-181/024
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 01:01:40. **Bukatu**: 01:02:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Ez dute karobirik ezagutu inguruan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-31

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com